

CURRICULUM per GESO ESO
 DECRET 175/2022, de 27 de setembre

MATÈRIA:		CURS: 3r i 4t
COMPETÈNCIES	CRITERIS	SABERS
C01-Cercar i tractar informació que permeti interpretar el present i el passat, aplicant els procediments de la recerca històrica i geogràfica a partir de l'anàlisi crítica de dades procedents de fonts analògiques i digitals, per transformar-ho en coneixement i comunicar-ho a través de diferents formats.	1.1-Elaborar continguts propis en diferents formats, mitjançant aplicacions i estratègies de recollida i representació de dades més complexes, contrastant críticament fonts actuals i del passat, tant analògiques com digitals. 1.2-Establir connexions i relacions entre els coneixements i les informacions adquirides, elaborant síntesis interpretatives i explicatives, mitjançant informes, estudis o dossiers que mostrin un avenç en els aprenentatges assolits. 1.3-Transferir adequadament la informació i el coneixement a través de diferents mitjans a contextos i conjuntures actuals, i	Reptes del món actual - Objectius de desenvolupament sostenible: - Identificació dels reptes de desenvolupament sostenible i de les accions que permeten avançar en l'Agenda 2030. - Reconeixement dels moviments, causes i lideratges en pro de l'emergència climàtica, la sostenibilitat i l'equitat en diferents moments i llocs del planeta i des de perspectives diverses. Reptes del món actual - Consciència global i sostenibilitat: - Identificació de les característiques del sistema-món i de la interdependència entre països. - Relació entre factors naturals i antròpics a la Terra. - Adquisició d'estils de vida respectuosos amb els recursos, saludables i socialment compromesos. Reptes del món actual - Tècniques i mètodes de recerca de les ciències socials: - Anàlisi de textos, interpretació i elaboració de mapes, esquemes i síntesis, representació de gràfics i interpretació d'imatges a través de mitjans digitals accessibles. - Aplicació de tècniques d'informació geogràfica i d'anàlisi espacial en la interpretació d'alguns fenòmens. - Ús de mitjans, gèneres i formats digitals diversos per crear continguts i comunicar resultats de recerques. Reptes del món actual - Societat de la informació i cultura mediàtica: - Cerca, tractament de la informació, ús de dades en entorns digitals, interpretació de les fonts i avaluació de la fiabilitat.

	construir nou coneixement valorant solucions i alternatives diverses. 1.4-Analitzar la veracitat i la fiabilitat de les fonts per diferenciar fets d'opinions, identificant la desinformació i utilitzant la informació seleccionada de manera efectiva per resoldre problemes.	- Anàlisi i valoració dels arguments que sustenten els diferents posicionaments davant de fets i fenòmens. - Identificació de les notícies falses i enganyoses. - Ús de mitjans audiovisuals per crear produccions personals i col·lectives i comunicar recerques. Reptes del món actual - Migracions i interculturalitat - Reconeixement dels factors de diversitat social, etnicocultural i de gènere i la seva contribució a la cultura i a la societat. - Identificació de les característiques de les cultures originàries d'indrets sotmesos a la dominació i a l'aculturació. - Participació en activitats que promoguin actituds de respecte envers persones i col·lectius per mitjà del diàleg i d'una aproximació intercultural. - Reptes del món actual - Societat de la informació i cultura mediàtica: - Aplicació dels mètodes de recerca de les ciències socials en l'anàlisi problematitzada i multicausal de fenòmens de l'entorn i dels seus vincles amb fenòmens globals. - Establiment d'anàlisis comparades de l'espai natural, rural i urbà, la seva evolució i els reptes de futur. Reptes del món actual - Global i local: - Aplicació dels mètodes de recerca de les ciències socials en l'anàlisi problematitzada i multicausal de fenòmens de l'entorn i dels seus vincles amb fenòmens globals. - Establiment d'anàlisis comparades de l'espai natural, rural i urbà, la seva evolució i els reptes de futur. Reptes del món actual - Economia i sostenibilitat: - Identificació de les estructures econòmiques al món actual, els canvis dels sectors productius i el funcionament del mercat. - Reconeixement dels límits del creixement econòmic i les desigualtats generades en l'àmbit global i local. - Caracterització de les energies renovables i de l'economia circular. - Proposta d'alternatives des d'una perspectiva ecosocial.
C02-Indagar i argumentar a partir de problemes socials rellevants, locals i globals, per desenvolupar un pensament crític i respectuós amb les diferències, que contribueixi a la construcció de la identitat individual i col·lectiva i a la consecució d'un present i un futur més just i inclusiu.	2.1-Generar productes originals i creatius tot connectant i reelaborant els coneixements previs mitjançant les eines d'investigació pròpies de les ciències socials. 2.2-Explicar problemes passats i presents de la humanitat a diferents escales temporals i espacials, des del món local al global, utilitzant conceptes, situacions i dades rellevants de les ciències socials. 2.3-Construir la identitat individual i col·lectiva en el context del món actual, dels seus reptes i conflictes, des d'una perspectiva crítica, sistèmica i global, tot	

	reconeixent la diversitat com a element enriquidor de la convivència. 2.4-Elaborar i comunicar productes propis, crítics i argumentats, amb una mirada oberta al diàleg i al respecte a judicis i plantejaments diferents, tot reflexionant sobre el propi procés d'aprenentatge.	Reptes del món actual - Geopolítica, conflictes i cultura de la pau: - Identificació dels focus de conflicte en el món actual i les seves causes, així com de les conseqüències del comerç d'armes. - Valoració del diàleg i de la cooperació com a formes pacífiques de resolució de conflictes. - Col·laboració en la prevenció i resolució de conflictes des d'un enfocament restauratiu en entorns escolars i comunitaris Reptes del món actual - Desigualtats i justícia social: - Identificació de les desigualtats i injustícies en el context local i global. - Participació en projectes que promoguin el respecte i la solidaritat amb persones i col·lectius desfavorits de l'entorn i la cohesió social
C03-Interpretar els canvis i les continuïtats dels processos històrics, mitjançant la realització de projectes d'investigació i l'ús de fonts primàries i secundàries, per interpretar els problemes del món actual i fer propostes a favor de la pau, el benestar i el desenvolupament sostenible.	3.1-Distingir els grans canvis del món actual, als sectors productius, mercats i relacions socials, debatent les seves implicacions per a les generacions futures. 3.2-Realitzar propostes per assolir els objectius de desenvolupament sostenible, mitjançant projectes de recerca, argumentades a partir de gràfics, imatges i mapes. 3.3-Reflexionar sobre els reptes del passat, present i futur, i afrontar-los des de la perspectiva del sistema-món, la justícia social i la sostenibilitat.	Societats i territoris - Recerca en les ciències socials: - Aplicació de metodologies de recerca en l'anàlisi i interpretació de problemes socials rellevants, individualment i en equip. - Comunicació argumentada dels resultats obtinguts. - Ús específic del lèxic relatiu als àmbits històric, artístic i geogràfic. Societats i territoris - Fiabilitat de les fonts: - Ús de fonts històriques i geogràfiques per a la construcció del coneixement sobre el passat recent i fenòmens actuals. - Contrast i valoració crítica d'informacions diferents, incloses les dels mitjans de comunicació, sobre un mateix fet o fenomen, valorant solucions i alternatives als problemes. Societats i territoris - Consciència històrica: - Elaboració de judicis propis i argumentats davant de problemes d'actualitat contextualitzats històricament, i defensa i exposició crítica a través de presentacions i debats. - Establiment de relacions entre la cronologia històrica general i la història familiar, comunitària i local.
C04-Descobrir i	4.1-Realitzar estudis de	Societats i territoris - Transformació i revolució:

analitzar els elements i dinàmiques que configuren el territori, mitjançant l'estudi de casos i problemàtiques geogràfiques, per valorar els diferents paisatges i proposar alternatives de gestió territorial, amb criteris de sostenibilitat i justícia social.	casos amb variables múltiples i fer propostes per gestionar les activitats humanes en el territori amb criteris de sostenibilitat i justícia social. 4.2-Actuar en defensa, protecció o millora de l'entorn (natural, rural i urbà) a través d'iniciatives a favor de la sostenibilitat i el repartiment just i solidari dels recursos. 4.3-Comparar models d'organització política, econòmica i territorial per valorar com afecten la vida de les persones i fer propostes d'actuació.	- Anàlisi de les permanències i canvis a l'època contemporània. - Interpretació de les transicions, revolucions i resistències a la Catalunya i l'Espanya contemporànies i els seus lligams internacionals. Societats i territoris - La construcció de les democràcies: - Establiment de relacions multicausals en la construcció de les democràcies modernes i els orígens dels totalitarismes en el segle XX: la lluita per la llibertat, la igualtat i els drets humans. - Interpretació dels processos d'evolució i d'involució i dels reptes pendents de l'actual democràcia. Societats i territoris - Sistemes econòmics i desigualtat: - Interpretació dels fonaments del sistema capitalista i la seva relació amb el colonialisme i l'imperialisme. - Anàlisi crítica de les noves formes de subordinació econòmica i cultural. - Identificació de les principals fites de les lluites socials i laborals contemporànies i els reptes pendents de l'estat del benestar. Societats i territoris - Població, territori i recursos: - Interpretació de les transformacions del territori per l'acció humana i la distribució desigual dels recursos i del treball. - Anàlisi dels cicles demogràfics mundials i locals i de les migracions al llarg de la història i en el món actual. Societats i territoris - Sostenibilitat i producció d'aliments: - Reconeixement dels factors implicats en el canvi climàtic, les seves conseqüències i de les mesures per revertir-lo a escala global i local. - Conceptualització de la sobirania alimentària, valorant el consum responsable i de proximitat. - Establiment de relacions entre l'equitat i el desenvolupament sostenible. Societats i territoris - Conflictes i violències al món actual: - Establiment de relacions causals en alguns conflictes i violències del segle XX i XXI i
C05-Analitzar de forma crítica els mecanismes que han regulat la vida de les societats al llarg de la història fins a l'actualitat i la construcció dels sistemes democràtics per participar de manera respectuosa i compromesa en	5.1-Assumir els valors democràtics en la convivència escolar i de l'entorn, fent propostes constructives i rebutjant situacions injustes i discriminatòries. 5.2-Identificar les fites més importants en la lluita per a la democràcia i les llibertats al llarg del segle XX a l'estat espanyol, reconèixer els moviments socials i polítics que les han	

activitats comunitàries que promoguin la convivència, la cohesió social i l'equitat.	protagonitzat i preservar llurs memòries plurals. 5.3-Exposar els objectius d'alguns moviments socials que treballen per a l'eliminació de les desigualtats i la resolució pacífica dels conflictes, identificant els elements que promouen la cohesió social i que generen una consciència solidària. 5.4-Reconèixer els desafiaments de les modernes democràcies per a l'exercici d'una ciutadania activa, compromesa, participativa i inclusiva.	de les seves conseqüències en el present. - Caracterització dels genocidis i dels crims contra la humanitat. - Valoració de la cultura de la pau i de la mediació com a formes de gestió dels conflictes. Societats i territoris - Geopolítica i globalització: - Identificació dels fonaments geoestratègics des de la segona meitat del segle XX fins a l'actualitat: la política de blocs, els conflictes de la descolonització i el paper dels organismes internacionals. - Valoració de la interdependència dins el sistema-món. Societats i territoris - Catalunya i Espanya a l'època contemporània: - Contextualització de les principals transformacions polítiques, econòmiques, socials i culturals, incidint en la Segona República, la guerra, el franquisme i la transició democràtica. - Identificació de les lluites i moviments socials i d'emancipació nacional. Societats i territoris - Paisatge i territori: - Interpretació de les transformacions del territori i del paisatge a Catalunya i Espanya: causes de la despoblació i de la concentració urbana i conseqüències de la petjada humana. - Actitud proactiva en la preservació dels paisatges i reconeixement dels programes de protecció. - Identificació dels reptes en la gestió del territori a Catalunya.
C06-Interpretar els processos que han conformat les societats actuals en la seva diversitat i riquesa a partir de l'anàlisi de perspectives i mirades diverses per formar-se un criteri propi fonamentat i comprometre's en la defensa dels drets humans, la	6.1-Identificar les fites més importants del procés d'institucionalització dels drets humans al llarg del segle XX i XXI, valorar-ne les consecucions i identificar els mecanismes de protecció i garantia. 6.2-Identificar els sabers i les aportacions dels pobles originaris, especialment dels territoris dominats per pobles colonitzadors, les amenaces que afronten actualment i els moviments	Societats i territoris - Perspectiva de gènere: - Identificació dels moviments, causes i lideratges que treballen per a l'equitat i la no-discriminació per raó de gènere i d'opció afectiva i sexual al llarg dels segles XX i XXI. - Reconeixement de les aportacions de les dones en diferents àmbits socials, culturals, artístics, econòmics i polítics. Societats i territoris - Cultura, arts i patrimoni: - Caracterització d'algunes manifestacions artístiques i culturals que conformen la diversitat del món actual.

llibertat i la igualtat davant les situacions d'injustícia i discriminació.	socials que defensen els seus drets. 6.3-Caracteritzar els mecanismes dels estats per garantir el dret dels ciutadans a l'accés equitatiu als serveis públics, reduir les desigualtats i garantir una vida digna per a tothom. 6.4-Formar-se un criteri propi sobre alguns problemes rellevants de l'entorn i participar de manera activa i compromesa, individualment i en equip, en projectes socials i cívics que comportin la defensa dels drets de determinats col·lectius.	- Actitud proactiva i respectuosa per la conservació del patrimoni material i immaterial de l'entorn. - Coneixement dels espais i organismes que vetllen per la conservació i difusió dels elements del patrimoni natural i artísticocultural. Societats i territoris - Salut, ciència i tecnologia: - Descobriment de les grans fites en la transformació científica i tecnològica. - Establiment de relacions entre la ciència i la tecnologia, la dimensió ètica i social i la sostenibilitat. - Reconeixement del dret individual i col·lectiu a la salut i al benestar. - Identificació dels reptes de la societat de la informació i de la seva relació amb els canvis culturals i socials. Societats i territoris - La Unió Europea dins el món: - Caracterització dels principals fets del procés de constitució de la Unió Europea i de les seves institucions. - Identificació dels reptes de la Unió Europea dins el sistema-món. - Participació en projectes amb estudiants de països europeus. Societats i territoris - Normes i lleis per garantir els drets individuals i col·lectius: - Coneixement dels principals ordenaments jurídics d'àmbit autonòmic, estatal, europeu i internacional com a garants de drets i llibertats per a l'exercici de la ciutadania.
C07-Identificar els fonaments que sostenen les identitats personals i col·lectives des d'una perspectiva intercultural, respectant els sentiments de pertinença, i valorar les	7.1-Interpretar els processos que han conformat les societats europees actuals per mitjà d'una anàlisi intercultural i que incorpora una multiplicitat de factors i de perspectives. 7.2-Analitzar les manifestacions artístiques i culturals i relacionar-les amb els seus creadors i la	Societats i territoris - La memòria democràtica: - Distinció i complementarietat entre la història i la memòria. - Preservació de les memòries plurals de persones i col·lectius de l'entorn proper. - Valoració de la funció de la memòria històrica en la construcció del futur.

diverses manifestacions culturals i artístiques i el patrimoni material i immaterial per contribuir a la cohesió social i als valors que emanen d'una ciutadania europea responsable i solidària.	seva època, per interpretar les diverses cosmovisions i la seva finalitat. 7.3-Identificar la importància representativa, expressiva i comunicativa de les imatges en la vida quotidiana de les persones i les societats i crear productes audiovisuals per expressar-se i comunicar resultats de recerques. 7.4-Posicionar-se de manera argumentada davant de situacions de desigualtat, domini, injustícia i discriminació exercida sobre determinats col·lectius i minories. 7.5-Comprometre's en l'exercici d'accions col·lectives orientades a la cohesió social, la solidaritat i la conservació del patrimoni artístic i cultural dins les comunitats de pertinença.	
C08-Analitzar les formes de vida i els fets i fenòmens socials, passats i presents, des de la perspectiva de	8.1-Reconèixer els diferents moviments, causes i lideratges que han lluitat i treballen per a l'eliminació de la desigualtat i la	

gènere, i comprometre's en la igualtat d'oportunitats, la participació efectiva i la responsabilitat compartida de totes les persones en la societat i l'entorn, superar estereotips i rebutjar qualsevol forma de discriminació i violència.	discriminació per raó de gènere i d'opció afectivosexual en l'àmbit local i les seves connexions internacionals. 8.2-Reconèixer les aportacions dels valors, habilitats i actituds que fomenten la convivència i els sentiments de comunitat exercides per les dones en diferents àmbits socials, econòmics i polítics. 8.3-Justificar el principi d'igualtat entre homes i dones en l'àmbit laboral, analitzant críticament la desigualtat en la distribució, gestió i retribució del treball i els reptes en la conciliació familiar i la redistribució dels treballs de cures. 8.4-Adoptar un paper actiu i compromès amb l'entorn, a partir de l'anàlisi crítica de la realitat econòmica i social, i els reptes pendents perquè les persones puguin desenvolupar les seves aspiracions, superant estereotips i prejudicis, de manera respectuosa amb la dignitat humana.	
--	---	--

C09-Valorar críticament les dinàmiques d'interdependència entre diferents factors dins un món globalitzat i les desigualtats i conflictes que es generen, i relacionar les problemàtiques locals i globals per proposar alternatives basades en la cultura de la pau i adquirir compromisos que permetin la consecució d'un món més solidari i sostenible.	9.1-Reconèixer els compromisos internacionals a favor de la pau, la seguretat de la mobilitat humana i la cooperació que es desenvolupen des de les institucions i des d'altres entitats no governamentals i de la societat civil. 9.2-Interpretar la interdependència entre el passat i el present i reflexionar sobre la capacitat de decisió personal i col·lectiva com a subjectes històrics, adquirint compromisos per actuar en la millora de l'entorn proper. 9.3-Aplicar estratègies basades en la cultura de la pau, la seguretat humana i la resiliència en la resolució dels conflictes que puguin sorgir en l'entorn escolar i comunitari.	
---	---	--